

Motion

1975/76: 1302

av fru Troedsson m. fl.

om ändring av biträdande överläkartjänster vid Akademiska sjukhuset i Uppsala

Akademiska sjukhuset i Uppsala kan i dag i stort sett sägas vara ett sjukhus med toppmoderna kliniker. Det är därför, med tanke på de långa väntelistorna och det ökade behovet av utbildning och forskning, djupt beklagligt att dessa inte kan utnyttjas till fullo på grund av otillräckligt antal läkartjänster.

Läkartätheten vid Akademiska sjukhuset är klart lägre än vid andra motsvarande undervisningssjukhus. Karolinska sjukhuset t. ex. har 0,22 läkare per vårdplats, Akademiska sjukhuset 0,15. Läkare per 100 intagna är på Karolinska sjukhuset 1,03. på Akademiska sjukhuset 0,58. Siffrorna för läkare per 100 vård dagar är 0,85 mot 0,58 och per tusen besök i öppen vård 1,08 mot 0,82.

Efter starka nedskärningar i klinikchefernas ursprungliga äskanden gjorde Akademiska sjukhusets direktion en slutlig framställning om 23 nya läkartjänster. Av dessa kvarstår endast nio i årets budgetproposition.

Särskilt allvarlig är bristen på sluttjänster. Ända sedan början av 1960-talet har det stått klart att ledningsfunktionen vid sjukhusens kliniker behövde förstärkas. Sjukvårdslagen fick genom 1970 års lagrevision en sådan utformning att flera överläkare kunde anställas vid samma klinik. Denna möjlighet har i mycket stor utsträckning utnyttjats av sjukvårdens huvudmän, och på landstingssjukhusen är det snarare regel än undantag att flera överläkare tjänstgör inom samma specialitet. Detta sker genom att beviljade tjänster i erforderlig omfattning inrättas som överläkartjänster i stället för som tjänster som biträdande överläkare resp. avdelningsläkare.

I många fall har därvid en viss uppdelning av arbetsområdet ägt rum även när överläkarna tillsatts inom samma verksamhetsområde. Härigenom har specialistsjukvårdens kompetens fördjupats, samtidigt som kontinuiteten i ledningsansvaret förstärkts.

Vid de statliga sjukhusen har dessa möjligheter inte i samma utsträckning utnyttjats av statsmakterna, trots att behovet där är ännu större. Överläkaren har ofta samtidigt akademisk tjänst och därmed splittrade arbetsuppgifter. Här är även kontinuiteten i undervisningen av väsentlig betydelse och kräver, liksom sjukvården, att det finns flera högt kompetenta läkare på sluttjänst inom specialiteten. För att säkerställa detta erfordras minst två och vid större kliniker flera överläkare. I sina an-

slagsäskanden för budgetåret 1976/77 har Akademiska sjukhusets direktion kraftigt framhållit vikten av förstärkning av klinikledningen vid vissa större kliniker och avdelningar.

Som ovan nämnts har övriga landsting utnyttjat möjligheterna att inrätta beviljade tjänster som sluttjänster. Som exempel kan nämnas att medicinska kliniken i Uppsala har tre överläkartjänster medan Falun har sex. Av Akademiska sjukhusets tre överläkartjänster avser två specialuppgifter, nämligen kardiologi resp. njurmedicin, där sjukhuset i stor utsträckning är regionansvarigt. För hela den stora, allmänna medicinen finns således vid Akademiska sjukhuset endast en överläkare, nämligen professorn. Vid lungkliniken finns endast *en* överläkartjänst, medan de kringliggande sjukhusen i Gävle, Västerås och Örebro alla har två överläkartjänster. Av sjukhusen inom regionen har även Falun och Sundsvall två överläkartjänster.

Bristen på sluttjänster vid Akademiska sjukhuset har tillsammans med den stora rörligheten på läkararbetsmarknaden inneburit att Akademiska sjukhuset i Uppsala förlorat och riskerar att förlora erfarna specialister i sådan utsträckning, att vissa avdelningars verksamhet riskerar att äventyras.

I sina mycket restriktiva anslagsäskanden har direktionen tagit upp tre förändringar av biträdande överläkartjänster till överläkartjänster. Förändringarna har tillstyrkts av socialstyrelsen och avser alla tre kliniker med endast en överläkartjänst.

1 Kvinnokliniken

Biträdande överläkartjänst förändrad till överläkare i gynekologi och obstetrik med Bo A. Nilsson som förste innehavare. En sådan tjänst finns f. n. inrättad på extra stat.

2 Barnmedicinska kliniken

En biträdande överläkartjänst utbyts mot överläkartjänst med särskilt ansvar för öppen vård.

3 Lungkliniken

En biträdande överläkartjänst utbyts mot överläkartjänst med särskilt ansvar för öppen vård.

Ingen av dessa tjänster har upptagits i budgetpropositionen.

Behovet av tjänsteförändring vid kvinnokliniken är uppenbart och har redan de facto accepterats av statsmakterna.

Barnmedicinens svåra läkarsituation har vid flera tillfällen uppmärksammat såväl i direktionen som i landstinget.

Beträffande tjänsten vid lungkliniken kan i första hand anföras att den öppna vården ökat starkt och att kliniken svarar för sjukvårdsområdets behov av astmavård och allergiutredningar i vuxen ålder. Dessutom har på senaste tid tillkommit ökade krav på undersökningar av yrkesmedicinska lungsjukdomar, och det kan förutses att en blivande tjänsteinnehavare skulle få en betydande del av sin verksamhet förlagd till denna del av lungmedicinen, som har hög prioritet både inom sjukvård

och forskning. Det är en arbetsuppgift som kräver stor erfarenhet och där kontinuitet därför har särskild betydelse.

Kostnaden för en ändring av dessa tre tjänster till överläkartjänster skulle bli ca 45 000 kr., varav dock en tredjedel redan reserverats på extra stat.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att en biträdande överläkartjänst vid vardera kvinnokliniken, barnmedicinska kliniken och lungkliniken vid Akademiska sjukhuset förändras till överläkartjänster.

Stockholm den 26 januari 1976

INGEGERD TROEDSSON (m)

SVEN ERIC ÅKERFELDT (c)

OLA NYQUIST (fp)